

NAŠE NOVINE

POLITIČNI-GOSPODARSKI I KULTURNI TEDNIK.

Prihaja vsako nedeljo. — Cena: „Naši Novini“ je na leto 40 D. na polleta 20 D. Oglasi se tudi spremajo. Cena ednega kvadratnega centimetra za ednok 75 par. Za večkrat popust. Rokopisi se nevrnejo.

Uredništvo i uprava je v Dolnji-Lendavi št. 32.
Lastnik lista: KONZORCIJ.
Odgovorni urednik i izdajateo: HARI LEOPOLD ev. p. duhovnik.

I. Leto 13. številke.

Dolnja Lendava, 15. avgusta 1926.

Cena edne številke 1 Dinar.

Naš cil.

Neodvisna prekmurska stranka je svoj glas za prekmursko kmetstvo ljudstvo zdignola. Vidi mo den za dnevom, kak ide na nikoj naš kmet, ar se nišče ne briga žnjim, ar vsaki samo hasek šče meti žnjega. Z pridelkov našega kmeta se vsaki norca dela i preveč po niskoj cenji njemi je plačajo, ali vse tisto ka pa on more sebi kupiti i notrispraviti drago more plačati. I dónok največ ljudi to pravi, kmeti je najbogše, ar on vse ma, ka potrebuje. Ali me je resan najbogše? Ne, to je ne istina, to samo tisti pravijo, šteri nepoznajo kmečkoga ljudstva težki stan. Najmreč zdaj je težki našega kmečkoga ljudstva stan, gda so edno za drugim lagvejše leta, gda povoden, toča dostakrat celoga leta trūd na nikoj dene. I dónok nega človeka, ki bi na pomoč skočo tomi odstavlenomi ljudstvi. Mamo narodne poslance, šteri se nikaj ne brigajo z kmetom, tak si mislijo, naj kmet samo dela, buja i plačuje velike davke, ar je njim samo tečas dobro, dokeč kmeta sem i ta lejko rivajo, dokeč kmet ne vidi dale od svoje-ga nosa.

Mamo poslance klerikalne stranke, ali so oni kaj včinili za prekmurskoga kmeta! Z mi nov dušnovestjov lejko povemo, da skoron nikaj ne. Ar oni samo svoje temne, kmične fraze zganjajo i na tom so, naj kmet li tupasti ostane i naj li malo zna, ar ga tak ležej goriponučajo za svoje cile. Ali naši klerikalci morejo previditi, da je njihova jalova politika samo na kvar našemi kmeti i da za mali čas njihovo sunce dozzajde.

Mamo samostojno demokrat-skoga poslanca. To je pa tista stranka, štera je najbolje proti kmeti. Ar ona samo velike bogataše

zagovarja i tiste velike gase, štere našemi kmeti ešče dnesden po 20—30% — i davajo peneze na posod. To je tista stranka, štera je na našega kmeta velke i ogromne bremena naložila. I dónok se sili k nam v Prekmurje i šče loviti ljudi, da bi na njo glasovali. Prekmurski kmet, dobro pogledni to stranko, pogledni njene prekmurske eksponente, šteri se z tvoje krvi, z tvoji žulov bogatijo i spravljajo si milijone, a ti pa moreš stradati i dónok ti nepomagajo. Ne zavupaj se tem ljudem, ar oni ne delajo za tebe, nego proti tebi.

Mamo ešče radičove poslance. Radičova stranka je kmečka stranka i pred volitvami nam je preveč dosta obečala. Obečala nam je. da več nede trbelo dače plačuvati, da več nede trbelo našim dečkom za vojake iti, či ona pride na vlado. I posrečilo se njej je, prišla je na vlado, ma štiri ministre i dača, bremen je pa vsaki den vekši, štero naš kmet more nositi. Mi ne čakamo od radičove stranke to, da nam naj to spravi, ka. več nemo plačivali dače, nego naj se samo zniža, zakaj ma naša država 18 ministrov, gda bi zadosta bilo 10, zakaj je tak dosta uredništva v ministerstvaj i v drugi uradaj, gda tisto delo dosta menje uradnikov lejko odpravla.

Či radičova stranka pomagati šče kmeti, te naj za to dela, da se število uradnikov zniža, ar edna država nema telko uradnikov, kak Jugoslavija, naj dela za to, da se zniža vojska, zakaj more država do pet milijard na vojsko trošiti, gda bi zadosta bio eden milijard. Či de za te stvari delala, tak mo vervali, da so radičovci za kmeta, ovak so njihove reči samo pesek v oči našega kmeta.

Na kratki sem vam popisao tiste stranke, štere nas prekmurce

zastopajo v parlamenti. Z toga vsi previdimo, da gda knam pridejo, te svetešnje obleko oblečejo na sebe, ali ne so tisti gda je ne vidimo. Prekmurski kmet ne zavupaj se v te strankaj, ar so do etiga mao vse škodlive bile za nas ešče skoron do radičove stranke mamo lejko največ simpatije, ali od te stranke tudi dosta i dosta čakamo.

Tak vidimo, da je ni edna stranka nikaj dobroga ne spravila Prekmurji, ne našemi kmeti, zato je zdaj razvila svojo zastavo domača prekmurska stranka, štere edini cil je to, da z našega lepoga prekmurja vse škodlive stranke odtiramo, da mo sami za sebe delali i več se ne zavupamo nikšemi tihinci. Po etom toga svoje domače ljudi ščemo viditi v Belgradskom parlamenti, šteri do resan samo za nas, za naše Prekmurje delali. Zato pa ne čakajmo, nego vsi za neodvisno domačo prekmursko stranko, štera se je na domačoj zemli rodila i za prekmurske pravice se vojskuje.

Moderni Koriolan.

Gnejus Marcius Koriolanus je 500 let pred Kristušovim rojstvom živo v Rimi. Gizdavi patricij (plemenitaš) je bio. Kmetom i delavcom je nikših pravic ne šteo priznati. Za voľo té svoje politike se je svado z vládov i odišeo je k neprijátelom Rima i vojsko je pelao proti svojoj domovini. Rim je ne bio pripravljen na vojsko i ne se mogo braniti. V skradnjoj sili je vö prišla pred vrata Rima stara mati Koriolanova, doli se vrgla pred vrata i pravla: „Vojvoda, naj vidim, ali si moj sin, ali neprijateo Rima. Vu ete varaš samo prek mojega tela lejko prideš“. To je genolo Koriolana i odpelao je vojsko od

Rima i duga leta je živo v pregnanstvi.

K nam v Prekmurje je tudi prišeo eden takši moderni Koriolanček z Madjarskoga. Da je vsaka prilika malo plantava, tak tudi ta prilika planta. Naimre naš Koriolanček je na Madjarskom ne bio patriciji zagovornik predpravice plemenitašov, nego preveliki proletarec; zato je zablodo v komunistično zmešnjavo i zatoga volo ga je oblast vövruga z učiteljske službe. Pribežao je na to v Prekmurje, tu je dobo službo. — Dobro je. Vsakomi voščimo, naj si pri nas spoštenim delom lejko zasluži kruh. To je pa ne dobro, ka té človek eti pri nas Koriolana šče igrati.

On piše naime v Kleklinov „Népujság“ i v „Novine“ vno go član-kov. V svojih člankih šče, včiti nas, rodjene Slovence na slovenstvo, od vseh Slovincov vekši slovenec šče biti.

Zato poglednimo, kak je mislo gospon Koriolan pred nekoliko letami i kak je svoje misli napisao. — V nigdašnjem „Alsó-lendvai Hiradó“ — Dolnjelendavskom Glasniku je 8. sept. 1912. eto pisao: „És ha elöveszi a gazda a szent „stájer ujságot“, elhallgat a nóta, a pajzán beszégetés, s az egybegyültek ajkái áhitatos, komoly állást vesznek. És szivják a mételyt, amit ezek a stájer szent füzetek oltanak beljük. Ki hibás ezért? Csak kezdeni kell, összehozni a magyarságtól elvadtott népet, édes otthont kell nyujtani neki s egy oltárt állítani belé, melyen magasan lobogjon a „Magyar ige lángja“. — Tü je slovenske knjige i novine „sramotilno „svete štajerske novine“ imenüvao, iz šterih po njegovoj trditvi narod „čemérne bacile“ diha. Zato — veli — je potrebno tomi narodi, naime prekmurskim „vendom“ neki oltar postaviti, na šterom naj vi-

soko plapola plamen „madjarske reči“. —

I té isti Koriolan dnes v Klekl-novih „Novinaj“ (25. jul.) etak piše: „Mi čütimo, da nas goni lübezen, biti z brati Slovenci in Slovani na jugu edna velka čast-na in poštvanja vredna slovenska lipa (Kak bodo Slovani na jugu to so horvatje, Srbi i Bolgari „Slovenska lipa“, to naj rešijo jezikoslovci) Ar lübezen, štera nas sili, da bi postali z brati Slovenci edno, se rodi v srci, ima z božjov rokov zapisanane zakone lübezen do bratov, do svojih, je ne vogrska pesem, se nemre navčiti, ne küpiti; to lübezen kakti lepi plamen vüžge v naše srce sam dober nebeski Oča“. Čüdno, za-istino čüdno. Dober nebeski Oča v srci Madjarov ne vužge plamena lübavi do bratov, ar je prej to ne vogrska pesem. Nego „či eden Madjar med Slovence pride, te, da dober nebeski Oča v časi vužge vu njegovom srci lübav do slovenskih bratov. Gospon Koriolan, krive navuke glasite; haeretik ste. Ne vmešavajte se vu verske navuke, posebno ne v navuk o milosti, ar toga vi neraz-omite. —

Glejte Prekmurci, te madjar-ski Koriolan vam predga v Klekl-novom „Népujsági“ i „Novinaj“. Kelko trbe na njegove reči dati, to lejko spoznate z toga, ka vas je pred svetovnov vojnov tožo, ka vi iz „svetih štajerskih novin“ čemerne kuke pijete, on vam je pa vužigao na oltari plamen „ma-djarske reči“. — Zdaj vam pa kak velika lübezen ga goni —

lübiti brate Slovence.

Rimski Koriolan je etak od-govoro svojoj materi: „Mati, zgü-bila si sina, rešila si svojo do-movino.“ Potom je odišeo i tiho je bio. —

Prekmurska gimna-zija i meščanska šola.

Prosvetni minister je vödo eden odlok, da se v Sobočkoj gimnaziji v 1926-27-om šolskom leti ne odpre sedmi razred. Siromaška prekmurska gimnazija, z tehom se nišče ne briga, ne najde se nišče ki bi se proti tomi odloki postavo. Tak smo se troštali pred par le-tami, da homo v 1926-27-om šol-skom leti že prve maturante meli na Sobočkoj gimnaziji. Ali v našem vüpanji smo se vkanili. Vidimo, da dotični faktorje ne delajo za to, da bi se naša prekmurska gimna-zija okrepila, nego za to so naj jo oslabijo, naj jo na nikoj denejo. Znamo zakaj to delajo, znamo ka je zadnji cil. To naj se poletaj sploj ukine prekmurska gimna-zija, ar se nekaki bojijo, da bi za mali čas prekmurska inteligencija prišla na vodilna mesta i tak bi konec postao onomi lepomi zitki, šteroga majo zdaj ništarni ljudje v Prekmurji brezi vsake kvalifika-cije. Zdaj nam v oči mečejo ni-kaki, da mi nemamo takši svoji ljudji, šteri bi lejko za uradnike prišli, kak pa te moremo to pro-siti, naj na vodilna mesta naši prekmurski ljudje pridejo. Ali za par let bi ji pa zadosta meli, gda bi nam to ne mogli več praviti.

To znajo, da je v Prekmurji največ takši ljudji, šteri svojo deco nemrejo daleč dati, da bi je tam dali šolariti, samo so to tak mo-goči včiniti, da njihova deca ali zdomi hodi v šolo, ali pa v evan-

geličanskom, ali v katoličanskom diaškom domi dobi stanovanje i hrano za fal plačo. Tiste velike stroške pa, ka bi je v tühinskom mestu koštalo, so naši ljudje ne mo-goči nositi. Či vlada vsako leto samo takše odloke dava vö, da se eden—eden razred ne odpre, tak pomali naša prekmurska gimnazija merje, tak na ednom lepom dnevi samo na pamet vzememo, da ne-mamo gimnazije. I to se trno z lejka zgodi, či mi sami nikaj nemo delali proti tomi. Sobočko meš-čansko šolo so nam že vzeli, za štero ustanovitev so se tak dosta trü-dili ešče za vogrskoga vladanja naši prveši gospodje. Samo to vi-dimo, da se vse naše prvejše spravišča rüšijo, nove se pa ne zidajo i tak nas ščejo pomali osmrčiti. Ne samo, da so Sobočko meščan-sko šolo vničili, nego to so včinitili z Lendavskov tüdi. Lendavska meščanska šola je nigda preveč herešna šola bila, zdaj smo pa samo eden razred meli i zdaj se pa tak čüje, da nekaki za to de-lajo, naj se v jesen ne odpre prvi razred, nego samo drugi. Pa dece bi bilo dosta za prvi razred. Pro-simo vlado, naj na Lendavsko meš-čansko šolo pošle redne moči, naj bodejo tiste moči, redni profesorje za meščanske šole i naj pomali Lendavska meščanska šola pa ští rirazredna bo kak nigda.

Prekmurski poslanci, gde ste, ali vsi spite, gda se za prekmursko ljudstvo tak velike krivice godijo. Ali lejko so vam neznane te kr-vice, zdaj stante na pete i poka-žite svojo lübezen do prekmur-skoga ljudstva, gda nam šole za-perajo.

Edno meščansko šolo so nam sploj ukinitili, edno pa na pol, pre-kmursko gimnazijo nam tüdi leto za letom kratijo. To pa že dönok nemremo dopüstiti, da bi nam te dve šoli tüdi vzeli, za te se mo-

ramo boriti i vojsküvati, ar či nam Sobočko gimnazijo i Lendavsko meščansko šolo vzemejo, tak bomo resan veliki siromacke. Že smo tak preveč dojrazlečeni, tak smo na nikoj djani na gospodarskom poli, zdaj nam drugo ne trbej, naj nas ešče na šolskom poli na nikoj de-nejo. Tak bomo resan oropani, tak se več niti včiti nemo smeli.

Mi pa svojo deco včiti ščemo dati i zato prosimo vlado i vse dotične faktore. naj naše srednje šole ne rüšijo, nego naj je vsa-kom tali pomagajo rasti i cvesti, ar de stoga najveksi hasek samo država mela, ar de tak naše prek-mursko ljudstvo hole razmeto i izobraženo i tak vsigdar več i več dobroga i hasnovitoga lejko včini za državo. Države, vlade dužnost je to naj se dosta briga za šolstvo, naj da priliko svojim državlanom, da svojo deco lejko dajo vönavčiti i nigdar ne nasprotno. Prosimo našo vlado naj nikaj aldüje na prekmursko gimnazijo i meščansko šolo, naj nam pošle dobre i za-vestne profesore, i naj nam na te zavodaj vse razrede odpre pomali. Tak bomo vsi zahvalni našoj vladi, ar se tak pokaže da je tüdi za naše ljudstvo.

To čakamo!

Politični glasi.

Voditelje opozicije Davidovič, Korošec i J. Jovanovič so v Bel-gradski sklenoli, da interpelacije vlo-žijo za volo odgovornosti za ve-like poplave v Bački, Baranji i v drugi krajaj i da pošlejo krali spomenico proti zdajšnjoj vladi i da pošlejo predsedniki narodne skupščine pismo, v šterom do pro-sili, naj se narodna skupščina kak najprle vküperpozove.

V nedelo so radikali i demo-kрати (davidovičevci) velike shode

Podlistek.

Siroče.

IV. Kakšna je mati?

Čüdna družba je sidela pri stoli, i te so bili trije mali siročeti. I samo božji previdnost je' zahvaliti, da je reši živle-nje dvema siročeti, ki je siročče vsej si-rot, ki si je glad odgnao zadnjo skorico krüja dvej sirot.

Zdaj so ze povolji imeli vse. Vej je za pejneze bilo mogoče vse küpiti. Žužana se je sükala v kühnji tak, či bi gostüvanski obed mogla delati. Siročeta so se friško pobratila. Naše malo siročče se je tak dobro čütilo pri bogatovih si-ročetaj, da bi skoro pozabilo na svoje poslanstvo.

Ravnok so vküper sideli vsi trije. Anika je pitala Jančija:

Ti zdaj mater iščeš?

Ja — pravo je Janči — mati somi pravili, da naj idem. To so mi te pra-vili, da so betežni bili. Potem so jij pa na cintor nesli i pokopali.

Te si pa ti meo mater — ga za-čüdeno pita Jožek.

Kak pa da sam meo! I či bi znao kak dobra je bila . . . si je zdihavao z nekšov bolečinov mali Janči.

Miva sva ne mela matere — se toži Jožek. Jeli bar Anika, da sva müva ne mela matere? Anika je tužno gledala pred sebe. Ne je znala kaj bi odgovor-ila na to pitanje. Kak bi se ona naj neraj spominjala na svojo mater? Da se je Jožek narodo, te je ona komaj v drugem leti bila. Ajtek so nam večkrat od nikše matere gučali, no pa smo ne znali od kaj gučijo. Oba sta pod Žužanovoj rokov zrasla i njoj sta nikdar ne pravila: mama!

Jožek je ne mogeo tüj biti, liki je pa pitao: Anika! povej, zakaj sva müva ne mela matere? Á Anika na to tüdi zdaj ne mogla odgovoriti.

Zdaj se obrni Jožak k Jančiji i ga pita; Pa te ti povej: Kakšna je mati.

Kakšna je? so se mu začele oči svetiti. — Moja mati . . . dosta je šteo povedati, pa je svojov malov pametjov nej najšeo reči, zato je ponavljal —

mati, moja mati — so bili dobri, dobri, jako dobri

Jeli so ti dali jesti, kak nam Žu-žana.

Da sam samo šteo. Dali so mi krüj, pogače, kavo, mleko, cukar, oreje, jabo-ka . . . po tem so me pa obimnoli, špilali, božali, i so mi dopüstili, da jij tüdi jez obimlem i küšnem. Da mi je mrzlo bilo so mi dali toplo obleko, da sam žeden bio, so mi vodo dali. Da sam jokao so me v naroče zeli.

So bili čemerni?

Moja mati? — je nikak čemerno gledao.

So bili tvoja mati takši, kak naša Žužana, štera je dostakrat čemerna i v čemeraj vsigdar to pravi, da nas povrže.

Moja mati so nigdar kaj takšega ne pravili. Oni so tüdi odišli z doma, a nigdar ne prido nezaj, liki šli so na nji-ve delat, da spravijo krüj skoj bomo živeli. Pa so prišli domo, pa so me bin-cali i küšovali.

Anika ga je z otprtimi lampami po-slüšala, kaj guči o svoje pokojne ma-tere. Ne je pravila nikaj, liki tü tam so joj skuze kapale na stol. Mali Jožek

da je dale pitao:

Pa tvoja mati so znali tak pripo-vedavati, kak naša Žužana.

Po zimi so zakörili v peči, pa so me te k sebi vzeli i somi pripovedali. Pripovedavali so mi angelij, šteri v ne-besaj prebivlejo, i tam odnet pridejo doli na zemlo, da čuvajo dobro, malo deco; pripovedali so mi o blaženi de-vici Mariji, kak so prišli k njej pasterje i trije kralje, kak je mogla z Jezušekom v Egiptom bežati, da so božni ljudje šteli Jezuška umoriti. Pripovedali so mi kak o božiči pride Jezušek na zemljo, pa hodi od vesnice do varaša, pa vsem dobrim otrokom da darila. Tüdi meni je prneseo.

Pa tüdi meni je prneseo — se je hvalo mali Jožek.

Moja mati so me tüdi navčili, kak morem gučati z malim Jezušekom.

Pa kak? Povej — je radoveno pi-tao Jožek.

Tak: Oča nas, ki si v nebesaj, po-svečeno bodi tvoje ime. . .

Mi tüdi znamo tak — dene mala Anika.

držali v Belgradi. Na shodi radikalov je minister predsednik Uzunovič držo govor, v šterom je pokazo na velike zasluge radikalne stranke, da je ta stranka največ včinila za državno edinstvo, nade je pa proti opoziciji gučo i med večimi je pravo, da se čudi kak moro Davidovič vküperdelati z Korošcom i Spahom, šteriva niti nemata določenoga programa. Na shodi demokratov je sam Davidovič držo govor i da je zvedo za napade Uzunoviča, je na tiste včasi reagiro. Gučo je proti radikalnomi terori, šteri se izganja v Srbiji pri občinski volitvaj.

Radičov klub se dale rüši i edna skupina pod vodstvom poslanca Preke nameni svoj posebni klub nastaviti, šteri klub bi sploj samostalni bio. Od toga gibanja se Radičovci preveč bojijo, ar bi stem pa vno go poslancov zgübili.

Predsednik muslimanske stranke dr. Mehmed Spaho je v Južni-Srbiji prebivajočim muslimanom pro glas poslo, v šterom njim pravi naj se pri občinski volitvaj trdo združijo z demokratskov strankov.

Davidovičovo stranko hvali i za pošteno i narodno jo imenüje, štera se bori za pravico.

Turska država nemeni notri stopiti v Ligo narodov, proti tomi je sovjetska vlada v Rusiji.

Na predsednika Grške države Pangalosa je nekak strelo, ali nikaj se me je ne zgodilo, nikši trgovec je to včino i to delo je gvüšno v zvezi z kakšim političnim gibanjom.

Francoska i Nemčija je zvezala med seboj važno pogodbo, po šteroj pogodbi se obe dve državi bole zblížate. Po toj pogodbi de Nemčija pa dosta železni stvari, mašine, kemično, elektrotehnično blago vozila v Francosko.

Francoska i Ruska vlada se tüdi pogaja, da bi se obe dve državi zblížali i poravnali svoje fi-

nančne i gospodarske stvari.

Rumunski prosvetni minister je zapovedo, da v tisti šolaj, gde ne včijo po romunskom jeziki, morejo vučenci na keden tri dni romunski gučati.

Nedelja

po risalaj dvanajsta.

Niki Samaritanuš pa po poti idoči, prišeo je do njega i videvši, ga, geno se je na smilenost. I pristopivši zavežao je rane njegove i vlejšao je vnje oli i vino; i položivši njega na svoje živinče, pelao ga je v ostarijo, i skrb je na njega noso. (Lükač v X tali).

Nemremo se ločiti od tega usmiljenoga Samaritanuša, da ne bi premislili vse podrobnosti njegovij del. Hane štere je meo Samaritanuš so zbudile v njem gnjüsobu, na to pa ni gledao, dosta je zamüdo, pa je pozabo na to. Poklekno je k njemi i skrbno je zavežao, pa ga je položo na svoje živinče. Pa gotovo bi rad bio, či bi prle mogeo priti, da bi ga položio na mejko posteo pa ne mogeo. Sam je šeo peški po kamenitoj cesti, nej je meo več pijače, da bi si hladüo žejo, dao je tühinci svoje živinče, olij i vino. Po dugoj poti pride do krčme, stopi gospodari, ga naprosi da naj poskrbi za ranjenca. Tak se nam vidi, da bi tü mi se vidili i slišali kak pravi krčmari: »Skrb me na njega i kajkoli potrošiš, jez, gda se vrnem, nazaj ti dam«.

Pri tej rečaj pa Jezus ostane i nikaj več ne pravi. Pa človik še čaka, da pove, kaj se je godilo dele z betežnikom, kak je ozdravo, kak se je zahvalo svojem i dobrotniki. Zakaj je pa Jezus ne delo pravo? V tom je navuk dnešnjega evangeliuma, da ljübezen ne išče plačila i hvale pri lüdej i na

pežljivo pita Jožek.

Sče gnjes idem dale.

Vöni je mrzeo veter pihao. Po mali je snežilo. Mali popotpik se je spravla na pot. V tem božnem vremeni morem idti, ar zdaj ne iščem samo sebi mater, liki dvema drugovima.

Zužani ne smemo povedati, ar te oni ne bodo püstili v tom božnem vremeni — ga je opominola Anika. I so sklenili, da bo Žužana v künji te mali Janči skrivoma odide. Šeo bo i tak daleč bo še, dokeč nenajde dobro mater. Pred Marijino podobo so poklekno i so tak pobožno molili i prosili, da na njihovo molitev bi še le bregi mogli genoti.

Žužana je poglednola v hišo, pa je vidila, kako pobožno molijo, je je püstila dele, da molijo.

Da končajo svojo molitev, so se obimnoli i küšnoli i naš Janček, kak je bio brez kraičara, brez skorice krüja v strašnoj mrzlati odišeo na pot — da zdaj že 3 siročetom išče mater.

(Dalje.)

zemli, nego pri Bogi. Bili so farizeuše, šteri so davali javno miloščo, da bi jij lüdje hvalili i spoštivali. A o takšoj pravi Zveličar: Tej so še prijeli svojo plačilo. Prava lübezen ne išče posvetske hvale, ne mara, da ne ve leva roka, ka je dala prova roka, prava lübezen šče meti hvalo samo od Boga. Prava lübezen se tam čüti srečnega kje more delati i ko je delo izvršila, ne želej da bi se v njej govorilo i pisalo. I pred hvalami zbeži, ar je ne nüca. Pa tüdi ne mara, če je napačno sodijo, razumejo, zaničavlejo, mogoče celo jo preklinjajo — ona vse potrpij. Pri prvi priliki se pa pokaže, da dela i trpi. — To lübezen je imeo samaritanuš. — Pitajmo se, ali je naša lübezen tüdi takša? Či nej — gledajmo, da bo!

Politične opazke.

Od rešetarov. Kleklnove »Novine« od 1. avgusta lažejo, ka se — veli — mi norca delamo od rešetarov i drugih rokodelavcov. Gda, gde i z kakših rokodelavcov smo se mi norca delali? Posvedočite to i ne lažite! Právite, ka ste katoliška stranka, ali vaše obnášanje to kaže, ka ste cigánska stranka, ar svojo politiko z lažmi ščete podpirati. — Mi vse rokodelavce radi mamó i poštüjemo, ar známo, ka si oni ne slüžijo krüha s pogübnov politikov i zapelávanjom lüdstva, nego s poštenim i trüdapunim delom. Posebno pa radi mamó rešetare, šteri so nam od naših malih let dobri poznanci. Jas pa ešče najbole rad mam rešetare za volo stároga spomina, ar gda sam ešče šolar bio, me je eden vrli bradáti rešetar návčo na lepo sveto pesem »O srečna düša, blagor ti . . .« Mi na teliko radi mamó rešetare, ka to želemo, da bi Korošec, Klekl i njuvi politični pajdašje vsi rešetarje bili, i tak bi mi nje tüdi radi meli. Ar či bi oni vsi rešetarje bili, te bi hasnovito delo delali na sveti; zdaj pa ka so politikarje, škodo delajo nam i rešetarom. Ar njihova politika je zrok naše nezadovolnosti, i zrok toga, ka si rešetarje s svojov poštenov obrtvov nemrejo zadosta zaslüžiti.

Kleklnova stranka rešena. Što jo je pa rešo? Premislite si, Melinčarje so jo rešili! Da, da. Povoden ide. O vi dobri Melinčarje pomagajte! Vi ste pri Möri, vi znáte rešavati potáplajoče čolne. Rešiti naš politični čoln, ar ga inači Möra odnese. I Melinčarje, so dobroga srca lüdje, smilivali so se i podpisali so »protest« proti prekmurskoj stranki. Med podpisniki sta dva prišleka i sedem domačinov. Nurkerbaum je ne podpisao, pa bi on tüdi mogao podpisati, bi dosta bole valálo, ar on je domača korenina, Pa naš vrli prijateo, »Náci báči«, so tüdi ne podpisali, pa so oni nekda kšenki

vozili okoli korteše »lüdske stranke.« No, no, mi že známo, kak se delajo takši protesti. Smešna komedia. Ki si tak šče pomagati, tisti je bukno. Ja sam že 17 let ne bio na Melinci, ali či bom dnes tá šo s spodobnim protestom proti Kleklnovoj stranki, dobim ne 7, nego 200 podpisov.

GLASI.

Ponesrečo se je. V tork pred poldnevom so v Lendavi edno staro hižo podirali i pri tom deli je eden tesar Žižek z Kola tak nesrečno opodo, da se je eden tao zida na njega sipo i preveč ga je poškodovao. V bolnico so ga odpelali.

Lendava dobi elektriko. Naša stara Lendava se tüdi gible za elektriko. Vsi hižni gospodarje so goripozvani, da naj notrizglasijo, keliko svetilk do nücali. —

Nesreča v Soboti. Med zidanjom edne hiže v M. Soboti se je nesreča zgodila. Med delom se je podro rušt na kom so stali i tak sta dva delavca dojspadnola i eden tak nesrečno, da si je v gležnji ного zlomo.

Druzi nadaljüjejo boj. Voditelje družov so velik razgovor meli, na šteroga ji je 56 prišlo i vö so povedali, da se bodo do zadnje ksple krvi bojüvali proti Francuzom.

Nova vera. V Edingbourghi so držali internacionalni esperantni kongres na šterom je Sishanira japanski univerzitetni profesor novo svetovno vero priporočo. Ime toj veri je Comuto i med drugim je pravo, da ta vera v Ažiji že eden milijon vernikov ma i njeni jezik je esperanto.

Brez alkoholni pijač. Kongres metodistične cerkve v Ameriki je dao proglas, v šterom pravi, da bi europske države v najkrajšem časi lejko plačale svoje doge, či bi se prepovedalo nücanje alkoholni pijač. Severna Amerika je od tistoga mao, kak je vpelana prohibicija, 5 milijard dolarov priranila i vsaki je bole zadovolen, kak prle, pri nas bi to tüdi preveč dobro bilo.

Invalidom se ne znižajo plače. Predsednik vlade Uzunovič i podtajnik Petkovič sta dala izjavo, da se invalidom ž njihove plače nikaj dojnepotegne.

Znižanje železniške tarife. Skoron v našoj državi je najvišeša železniška tarifa. Zdaj namerava vlada v kratkom vremeni znižati vse železniška tarife za osebo i za blago.

Bogati kodiš. V Zagrebi so aretirali ednoga kodiša. Pri preiskavi so najšli pri njem 10.000 dinarov. Kodiš je pravo, da je kodivanje najbogši zaslüž i nikaj me ne trbej trpeti, kak pri drugim deli.

Morski psi v Adriji. Blüzi Splita se preveč dosta ljüdi kople v morji, ednok so samo prišli morski psi i šest ljüdi so požrli. Ribiči den za dnevom vidijo morske pse, šteri se proti obali rivajo, policija je gori pozvala kopalce, naj daleč v morje ne plavajo, ne da bi nesrečno opodili. —

Okrožni agrarni urad v Mariboru. Koroška cesta 19 naznanja, da se odsedaj vrše uredne ure za stranke

Večkrat smo že tak gučali z Jezusekom, i vsigdar ka sva ga prosila nam je dao. Dao nam je gvant, kranščak, črevlje, krüj i vse drugo, potem smo me pa z molitvijo zahvalili. Mati so se vsigdar te jokali. I jer sam pitao, zakaj jočete? pa so mi nikaj ne pravili, liki vzeli so me v naročje i so me tak stisnoli, či bi me drugi se bi razjokao, a od matere mi je to dobro djalo.

Jožek je vse to z napetostjo poslüşao i ga je pitao:

Pa zdaj nemaš več matere?

Nemam! — je bio zadosten odgovor.

Si pravo, da so jo v zemlo pokopali.

Da, ta so jo pokopali. V trügo so jo djali, pa so vö na cintor odnesli. Pa jez zdaj drugo mater iščem. Mati so mi tak nahali, da si naj zdaj drugo mater iščem.

Znaš ka, nama tüdi išči! — je tužno ga proso Jožek — bar bi nama tüdi najšeo.

Dobro je vama bom tüdi iskao.

I da ščeš idti dale iskat? ga netre-

isključno le vsako soboto od 8—11 ure propoldne. Okrajno i občinska oblastva se naprošajo, da prednje v interesu strank na primeren način razglasijo.

Ne on — liki nikak drugi. V zadnji številki „Naši Novin“ pod imenom »Pri barberi“ je tisti mladi gospod, šteri je prišeo v delavnico ne bio g. Korhnhäuser, kak se to misli i trdi od večij, nego nikak drugi. To bi lejko vsaki znao, ki pozna g. Karhnhäusera, ar on ne nosi sokolski znak, liki orjunaškega.

Šolsko spričevalo. (bizonjivány). V tem tjedni sam dobila v roke šolsko spričevalo neke učenke iz doljno-lendavske državne meščanske šole. I se čüdim, da je spričevalo pisano v srbskem jeziki z glagolico i tak ravnok tüdi podpis g. ravnatela i razredničarke. Či je že tak, zakaj se pa te ne yči na imenovani šoli pa srbski, ali vsaj po hrvatski, ka je želja tüdi lendavskega prebivalstva, ar te ne bodo starišje svojo deco pošiljali v Čakovec i Varaždin v meščansko šolo, liki do v Lendavi v šolo hodili. — Iгла. —

Dolnja-Lendava his. šte. 55. stoji na glavni cesti na pravo roko, ka prideš iz Dolge vasi i stoji proti trgovini g. Arnsteina. Vsak što pride se že čüdi, ka je to za edno stavbo. Čisto gotovo si misli, da nema verta, ali či ma da nemara za njo. I potekem je ne primerna že ne za vesnico, menje pa za mesto. Mestno poglavarstvo bi se pa malo lejko pobrigalo, da se eta hiša ali popravi, ali porüši, da ne bo vsakemi v potiku. — Iгла. —

Nikak ne autonomijo!

Novine stoji i bori se dalje za Autonomno Slovenijo! Za edno novo malo državico v državi, — štera bi nastala iz dve oblasti, — iz Ljubljanske i iz Mariborske. Pa niti ne iz cejla, ar se ne misli na Medjimurje.

Ta mala, autonomna državica, Slovenija bi mela okoli osemstojezer prebivalcov, pa bi imela svoje ministre, svoj parlament. Za to se bojujejo naši prekmurski klerikalci. Za te nove službe.

Naša stranka se pa postavila za edinstvo države i proti tej autonomiji je rekla, da rajši združitev v novo Podravsko oblast z centralom v Čakovci ali pa Varaždinu.

Tak je zazvala autonomia na svet pri nas tüdi Podravsko oblast. Ali glavno je li edinstvo države pred vsem!

Jako interesentno je že zdaj nadaljni razvitek te parole.

Od edne strani so radičovi prevzeli od naše stranke to parolo i so nameravali napraviti v Lendavi edno manifestacijo za Podravsko oblast. Te znak nas more veseliti, ar dokaže, da Radičov del vlade je že pripravljen pomagati Prekmurje proti autonomiji Slovenski. Interesantno pa tü li, da radičova stranka ni je dogmatično unitaristična stranka, nego kratko prle je ešče bila za föderalizem. Pomoč te stranke nam pa li se razmi, ar či smo mi ravnok za edinstvo države v prvij vrsti, — ali ob drugij vrsti — či to ne bi bilo tak te smo rajši v föderalizaciji del Horvatske

i nikako ne „del telesa autonomne Slovenije“.

Od druge strani pa ešče bole interesantno, da Novine pišejo že proti nam za to članke, kak je na peldo „Hrvatski jarem“, — a zdaj jo hvallijo i priporočajo demokratsko Hranilnico v Törnišči. Demokrati so ravnok tak unitaristi i za državno edinstvo, kak mi! Te hvali i priporoča g. Klekl zdaj, či so ravnok na istoj političkoj bazi kak mi! To se pa nemre razmiti.

Či tak politični boj zraste ober naše glave i ober nas, to ne smo mi krivi, ki smo edino iz gospodarskih zrokov nasprotniki autonomne Slovenije, nego tisti, ki nas i Prekmurje silijo v to autonomijo.

Članek „hrvatski jarem“ se jako naivno bojuje proti našim gospodarskim zrokom.

Ar što more tajiti tisto, ka se štatiščno trdilo, da v maloj Sloveniji so šestdeset milion dinarjev več, v velikij Hrvatskoj pa trestij milionov manje porcije izterjali, kak je trbelo. Kak se more potem trditi, da je tam vekša porcija. To pa ki bi vervao, da je monopol na Hrvatskem vekši, kak pri nas? Ve pa monopol i carina je ista v celoj državi i cena špice, soli, i tak dale vsigdi jednaki.

Dale niti ne ide v svojem gospodarskom mišljenij gospod, ki piše od „hrvatskoga jarma“. Zato moremo mi njemi malo oči otpreti.

Mi v Prekmurji zastarane stare grütnice i katastrofe mamod časa vogrskje vlade. Te so na podlagi teh katastrof notarjuši razpisali porcijo. Či se komi predosta vidla porcija, notarjuš popravo tak kataster kak pa porcijo. Zdaj pa na te slab kataster je notri prinešen k nam austrijski zakon za porcijo. Austrijski zakon je pa zozidan na jako dobre katastrofe, kak istina majo na Kranjskom i Štajerskom. Brez te dobre katastrofe zdaj tü v Prekmurji se mora trditi, da najbrž niti eden človik ne plača telko porcije, kak bi mogeo plačati či bi bili dobri katastri. Tü pa morejo velke krivice nastati i gospodarsko je kvarno. Na to mislijo najbrž tüdi prekmurski dijaki v 5. numeri svoje izjave.

Ali pa mislijo mogoče na tiste Štraf-koloniste, štere so se šteli doma rešiti i so jih se pošilali v tistem vremeni, da je ešče Slovenska autonomija faktično obstajala i smo bili iz Ljubljane dirigirani? To vreme nas tüdi straši od autonomije i što nas more asekerati, da ne bi bilo z novič tak v ponovljenij autonomiji.

Pa zakaj bi mi ministre, pa poslance plačali ešče za Ljubljano? To bi pa porcijo zvišalo. Rajši ešče menje ministrov pa poslancov v Beograd, — pa z menšov plačov. Vsi te so menjši i splošni zroki.

Ali či posebno poglednemo, da Štajarska — Kranjska so planine, — mi pa dolina.

Planine jesti prosijo od doline, pa niti na pol leta ne dajo hrano svojim stanovnikom. — Naša rodna dolina, Prekmurje pa je tak gosto naseljena, da za nas domačine ne zraste zadosta krüha doma. Zakaj bi se te planine ograničile z nami v küper v edno auto-

mio? More biti leži potrpimo či smo vköper lačni?

Štajerske i Kranjske planine rodijo dobre delavce za drva — naše Prekmurje pa dobre poljedelske delavce. Niti oni nedobijo doma delo, hodijo v šume delat v Slavonijo i Bosno pa so že prišli se k nam tüdi i pred 30 leti so se naselili v kobilje k logi. — Naši si pa tüdi hodijo za krüh i poljsko delo v Bačko, Baranjo. Zato niti za planine, niti za nas ne dobro či se vküper omejičimo v autonomijo od te meste našega zaslüška i dela.

Planine kranjske i štajerske nam ne dajo dela. Tam so bole vönovčeni delavci i predosta. Ta zdaj tüdi ne hodijo naši delavci i z toga zroka tüdi sledkar nodo moglo iti. Tam odnet samo prihajajo meštři i trgovci. I kak skromni, dobri meštři, — pa kak vučeni, prefrigani trgovci! S temi nemrejo naši selški meštři i domači trgovci konkurirati. Te na ednok vzemejo krüh domačinom iz uste i so za par let samo oni sami meštři pa boutaši i milionari v občinaj naši — kak to v Beltinci. Domačini pa lejko vandrajo vö v južno Ameriko. Niti židov nemre z njimi konkurirati, ne da bi domačini mogli. To nam Prekmurcom ne potrebno, — a v autonomiji ne bi se mogli braniti od toga i bi bilo to splašno i stalno tak pri nas. Zato tüdi ne autonomijo!

Našo gospodarsko je melo svojo pot od juga na sever. Do Zagreba so hodili naši kmeti trgovci za krave i prasce, — potem doma malo smo skrmili, — i so pa naši trgovci lifrali to blago dale v Gradec i Beč. — Ta pot je nam zdaj z nemško Radgonjo i z austrijsko mejo že na sever prerezana, ščemo že zdaj mi sami s autonomijo i s mejo Slovenije tüdi na jug prerezati? Ne pa ne, ar nam škodi.

Prvle smo odali našo živino, smo gnali jo v Lendavo, Soboto ali pa v Radgono i je tak po najskrajšoj poti neposredno prišlo naše blago v Beč i v Gradec. V konkurenci so telko več plačali nam trgovci, kelko menje njim koštala vozarina po železnici. Zdaj pa po železnici iz Lendave samo prek Čakovca — Maribor, iz Sobote prek Beltince — Lotmerk — G. Radgone pride mo z blagom v Beč; — do Radgone pa nam mora prle Benko dati njegov automobil. To vse košta.

Nadaljeva se.

Naročnino i oglase

za

„Naše Novine“ i „Néplap“ sprejme

Barnabaš Erdöšy
trgovina s papirjem v
Murski-Soboti
CRKVENA ULICA.

Pošta.

Hr. Turnišče. Članek smo prekesno dobili, v pridočoj številki pride.

GOSPODARSTVO.

Tržne cene.

Dolnja-Lendava, 12. agusta

100 kg. pšenice	300 Din.
„ „ žita	180 „
„ „ ovsä	160 „
„ „ kukorce	160 „
„ „ hajdine	250 „
„ „ Prosa	210 „

PENEZI.

Zagreb 12. agusta.

1 Dolar	56.68 Din.
1 Schiling	8 „
1 Češka K.	1.67 „
20 zlati K.	210.— „
1 francoski fr.	1.44 „
1000 mađžarski K	0.79 „
1 Šveicki fr.	10.98 „
1 italijanska lira	1.88 „
100 dinarov v Zürichu	9.11 Fr.

Živina.

MESO.

1 kg. govedine	13 Din.
„ „ teletine	18 „
„ „ svinskoga	18 „
„ „ špeja	24 „
„ „ masti	30 „

Edno jajce 75 par.

Oglas.

Iz stečajnine Imbre Erdös iz Čakovca prodati će se manufakturna, kratka i mješovita roba už slijedeće uvjete:

1. Prodavac (stečajni odbor i staratelj mase) ne odgovara ni za kakvoću ni za količinu robe te je svako jamstvo prodavca isključeno.

2. Pismene gonude imadu se predati pisarni staratelja mase doktora Ljudevita Schwarza odvjetnika iz Čakovca do 25. augusta 1926.

3. Ponude su obvezatne do 20. septembra 1926. te se povlačiti ne mogu.

4. Stečajni odbor pridrži si pravo, da ponude prihvati ili ne prihvati.

5. Kupci imadu za 3 dana iza prihvate ponude isplatiti kupovninu u gotovom na ruke staratelja mase i robu odmah odpremiti.

Roba se može pregledati te se reflektanti u tu svrhu obrate na pisarnu staratelja mase.

Čakovec, dne 4. augusta 1926.